

altenpflege.de Edition

Kratki udžbenici za obrazovanje njegovatelja - Fokus staračka njega

Theo Ahrens

Uvod u etiku njega

preview

Bibliografski podaci

Theo Ahrens – Kratka biografija

Theo Ahrens, rođen 1979. godine u blizini Minhena, nastavnik je za zanimanja u oblasti njega i zaljubljenik u pedagošku njegu. Nakon dobrovoljne socijalne godine u bolnici, završio je obuku za tehničara zdravstvene njega i stekao dragocjeno profesionalno iskustvo na odjelu intenzivne njega. Vođen željom za prenošenjem znanja, studirao je pedagošku njegu i 2009. počeo raditi kao nastavnik u strukovnoj školi u Minhenu. Theo je poznat po svom praktičnom i empatičnom načinu podučavanja, kojim priprema buduće zdravstvene radnike za njihov zahtjevan poziv. Privatno, živi sa suprugom i dvoje djece u Berlinu i volonterski se zalaže za bolje uvjete u obrazovanju za njegu.

Ovaj kratki udžbenik formulisan je iz nastavnih planova uz korištenje umjetne inteligencije. Prijevod je izveden automatski.

Izdavač altenpflege.de

Cijena DE/AT: 3,90 €

CH: 5 fr

Copyright 2024 altenpflege.de

Sugestije i prijedloge za poboljšanje molimo šaljite na team@altenpflege.de.

1/1-2412160911

Sadržaj

1 Uvod u etiku njege	4
1.1 Definicija etike u njezi	4
1.2 Značenje etike u ophođenju sa umiranjem i smrću	4
1.3 Ciljevi etičke refleksije u njezi starih osoba	5
1.4 Profesionalna odgovornost i uloga medicinskog osoblja u procesu umiranja	6
2 Osnove etike i morala	7
2.1 Definicije pojmova	7
2.2 Etička načela u njezi	7
2.3 Etičke teorije	8
2.4 Etičko donošenje odluka u svakodnevici njege	8
3 Postupanje sa umiranjem i smrću u njezi starijih osoba	10
3.1 Umiranje kao dio životnog ciklusa	10
3.2 Faze umiranja prema Elisabeth Kübler-Ross	11
3.3 Značaj pratnje umirućih u njezi starih osoba	12
3.4 Uloge i zadaci njegovatelja u pratnji umirućih	13
3.5 Percepcija umiranja i smrti	14
4 Etički izazovi u palijativnoj njezi	15
4.1 Postupanje s autonomijom pacijenata	15
4.2 Etnička dilemama u pratnji umirućih	15
4.3 Postupanje s pacijentovim željama	16
4.4 Paliativna sedacija: definicija, etički aspekti i donošenje odluka	17
4.5 Podrška pri pacijentovoj odluci i punomoći za unaprijed određene mjere	18
5 Praktična primjena palijativne njege u staračkom domu	19
5.1 Hospicijski rad i palijativna skrb u njezi starijih osoba	19
5.2 Komunikacija s umirućima	20
5.3 Praćenje članova porodice	20
5.4 Ritualizacija, religijski i kulturni aspekti umiranja	21
5.5 Prve mjere nakon smrti	22
6 Pravne osnove za postupanje sa umiranjem i smrću	23
6.1 Pravo na samoodređenje i instrukcije pacijenta	23
6.2 Pravne smjernice za pratnju umirućih	24
6.3 Pravne odredbe o zbrinjavanju preminulih	24
6.4 Razlike između pratnje umirućih, aktivne i pasivne eutanazije	25
6.5 Pravni aspekti palijativnog medicinskog zbrinjavanja	26
7 Psihološki aspekti umiranja, smrti i žalosti	28
7.1 Obrada umiranja i smrti	28
7.2 Suočavanje s vlastitom konačnošću	28
7.3 Emocionalno opterećenje i briga o sebi za njegovatelje	29
7.4 Supervizija i mogućnosti podrške za njegovatelje	30
7.5 Postupci s tugom kod štićenika, rodbine i njegovatelja	31
8 Kulturološke i religijske dimenzije umiranja i smrti	33
8.1 Umrli rituali u različitim religijama	33
8.2 Kulturne posebnosti u odnosu prema umiranju i smrti	33
8.3 Religijska pratnja u palijativnoj njezi	34
8.4 Etički izazovi u poštovanju religijskih želja pacijenata	35
9 Eutanazija – Etičke i pravne perspektive	37
9.1 Definicije: aktivna, pasivna i indirektna eutanazija	37
9.2 Etički argumenti za i protiv pomoći pri umiranju	37
9.3 Pravna situacija o eutanaziji	38
9.4 Uloga njegovatelja u odlukama o eutanaziji	39
10 Praktični primjeri i studije slučaja	40
10.1 Studije slučajeva o etičkim sukobima u palijativnoj njezi	40
10.2 Refleksija teških situacija u praksi	41
10.3 Strategije rješavanja etičkih dilema	42

1 Uvod u etiku njege

1.1 Definicija etike u njezi

Etika u njezi odnosi se na primjenu moralnih načela i vrijednosti u pružanju njege ljudima, posebno starijim i osobama kojima je potrebna njega. Ova disciplina zahtijeva refleksiju o tome šta se smatra ispravnim ili pogrešnim, dobrim ili lošim, te vodi njegovatelje u donošenju odluka i svakodnevnom djelovanju.

Ključni element etike u njezi je dostojanstvo čovjeka. Njegovatelji su obavezni poštovati i štititi to dostojanstvo, bez obzira na stanje ili okolnosti osobe o kojoj se brinu. To uključuje priznavanje jedinstvenosti svakog pojedinca kao i osiguranje poštovanja i autonomije.

Povjerenje je još jedan osnovni aspekt. Odnos povjerenja između njegovatelja i osobe koja prima njegu je suštinski i zahtijeva pouzdanost, empatiju i integritet. Etika u njezi također znači preuzimanje odgovornosti i podnošenje računa za vlastite postupke, posebno u moralno izazovnim situacijama.

Etika njege obuhvata i načelo pravednosti. To podrazumijeva pravednu raspodjelu resursa i ravnopravno tretiranje svih ljudi. Njegovatelji moraju paziti da ne djeluju diskriminirajuće i da adekvatno uzimaju u obzir potrebe svih korisnika njege.

Osim toga, etička refleksija u njezi mora integrirati i principe brige i nenanošenja štete. Sigurnost i blagostanje korisnika njege su na prvom mjestu, a sve mjere trebaju biti usmjerene na izbjegavanje štete i pružanje najbolje moguće podrške.

Ovi etički principi nisu kruta pravila. Oni zahtijevaju od njegovatelja kontinuiranu refleksiju i prilagođavanje svakom pojedinačnom slučaju. Etika u njezi je trajna obaveza prema etički utemeljenoj praksi njege i ličnom moralnom razvoju unutar profesije.

1.2 Značenje etike u ophođenju sa umiranjem i smrću

Etika u postupanju sa umiranjem i smrću zahtijeva pažljivu i respektabilnu praksu njege. Posljednje životne faze čovjeka imaju veliku emocionalnu i etičku važnost. U tim trenucima, njegovatelji moraju razumjeti i poštovati potrebe umirućih, a da pritom ne naruše njihovu autonomiju.

Napetost između želje za produženjem života i prihvatanja prirodnog procesa umiranja zahtijeva od njegovatelja donošenje odluka zasnovanih na etici. Postaje teško kada se sudare različite predstave i želje pacijenata, rodbine i medicinskog tima. Ovdje je zadatak njege da pronađe ravnotežu koja čuva dostojanstvo umiruće osobe, a istovremeno uzima u obzir stavove svih uključenih.

Centralni etički izazov je suočavanje s bolnim simptomima na kraju života. Ovdje su relevantna načela palijativne njege, koja s jedne strane trebaju ublažiti bol i patnju, a s druge strane moraju poštovati osnovnu potrebu pacijenta za dostojanstvenim i samostalnim umiranjem. Njegovatelji moraju vagati u kojoj mjeri medicinske mjere još uvijek su u skladu s etičkim vrijednostima njege ili ometaju prirodno umiranje.

Etička refleksija ne ograničava se samo na pacijente, već se proteže i na uključivanje rodbine. Uključenje rodbine, ozbiljno shvaćanje njihovih strahova i briga te njihovo uvažavanje pri donošenju odluka, bitno je za etički odgovornu njegu. Istovremeno, negovatelji ne smiju zaboraviti prepoznati i adresirati vlastite moralne i emocionalne granice.

U zaključku, etika u postupanju sa umiranjem i smrću zahtijeva osjetljivu ravnotežu između brige, poštovanja i autonomije, koja uzima u obzir i umiruće i okolinu. Empatija i etička kompetencija su nezamjenjivi dijelovi prakse njege.

1.3 Ciljevi etičke refleksije u njezi starih osoba

Ciljevi etičke refleksije u njezi starijih osoba mogu se identificirati u nekoliko područja koje teže poboljšanju kvalitete njege i podršci negovatelja. Prvo, etička refleksija potiče svjesnost o moralnim izazovima u svakodnevnom radu. Njegovateljima se pruža prilika da preispitaju i razjasne svoje vrijednosti, što im pomaže u donošenju informiranih odluka.

Etička refleksija podržava donošenje odluka u složenim situacijama. Različite perspektive se uzimaju u obzir kako bi se došlo do uravnoteženog i pravednog suda. Refleksija omogućava stvaranje moralnog prostora za odluke koje su u najboljem interesu korisnika njege.

Još jedan cilj je promicanje profesionalnog integriteta. Njegovatelji uče kako očuvati svoja etička uvjerenja unatoč vanjskim pritiscima. Ovo jača svijest o profesionalnoj odgovornosti i vlastitom moralnom djelovanju.

Etička refleksija doprinosi jačanju interprofesionalnog dijaloga. U timskom radu, različiti etički stavovi se mogu raspraviti, što poboljšava suradnju i promiče zajedničko etičko razumijevanje u postupanju s pacijentima.

Osim toga, etička refleksija povećava kvalitetu odnosa njege. Promišljanjem vlastitih postupaka, negovatelji mogu empatičnije i s više poštovanja pristupiti korisnicima njege, što jača povjerenje između obje strane.

Na kraju, etička refleksija podržava osobni razvoj negovatelja. Ona potiče prepoznavanje i prevladavanje vlastitih predrasuda, podržava razvoj empatije i stvara prostor za kontinuirano učenje i rast u profesionalnom kontekstu.

Ovi ciljevi pokazuju da etička refleksija nije samo alat za prevazilaženje teških situacija, već i pokretač za razvoj prakse njege i profesionalnog identiteta.

1.4 Profesionalna odgovornost i uloga medicinskog osoblja u procesu umiranja

Njegovatelji snose odgovornost da proces umiranja učine što dostojanstvenijim i punim poštovanja. Njihova uloga zahtijeva visoku osjetljivost na fizičke, emocionalne i duhovne potrebe umirućih. Ove zadaće obuhvataju ublažavanje bolova i drugih opterećujućih simptoma putem odgovarajuće palijativne njege. Pri tome se mora održati ravnoteža između ublažavanja bolova i svijesti kako bi se poštovala volja pacijenata.

Njegovatelji djeluju kao centralne kontakt osobe i posrednici između sudionika procesa umiranja, uključujući rodbinu i interdisciplinarni tim. Dužni su osigurati jasnu i suosjećajnu komunikaciju kako bi se smanjile nesigurnosti i strahovi. Daljnja odgovornost je podrška pacijentima i rodbini u donošenju odluka, posebno kada se radi o pitanjima kraja života kao što su pacijentove odluke ili palijativne mjere.

Brinući se za psihološku i emocionalnu pratnju umirućih, njegovatelji doprinose i definiranju i očuvanju autonomije pacijenata. To uključuje poštovanje želja pogođenih osoba kad god je to moguće, čak i kada one nisu u skladu s uvjerenjima njegovatelja ili rodbine.

Osim toga, od njegovatelja se traži da reflektiraju vlastite etičke i emocionalne terete. Redovita supervizija i razmjena u timu mogu pomoći u očuvanju vlastitog morala i emocionalne stabilnosti. Na kraju, njihove dužnosti uključuju i organizacijske zadatke, kao što su koordinacija praćenja u umiranju i dokumentiranje cijelog procesa.

Samo kroz integraciju empatije, etičke svijesti i stručne kompetentnosti, njegovatelji mogu sveobuhvatno ispuniti svoju odgovornost u procesu umiranja. Njihovo djelovanje ne utječe samo na tijek umiranja, već i na sjećanje onih koji su ostali na taj osjetljiv životni period.

2 Osnove etike i morala

2.1 Definicije pojmova

Etika označava filozofsko promišljanje o moralnom djelovanju. Ona analizira i ocjenjuje ljudsko ponašanje. Cilj je razviti smjernice za dobro i pravedno djelovanje. Etika pita: Šta trebam učiniti? Šta je dobro?

Moral opisuje postojeća pravila i vrijednosti unutar društva. Obuhvata norme, dakle obavezujuće smjernice za djelovanje, koje su važne za socijalnu interakciju. Moral propisuje šta se smatra ispravnim ili pogrešnim.

Vrijednosti su temeljne zamisli o tome šta se u društvu smatra poželjnim ili vrijednim postizanja. One utiču na naše djelovanje i razmišljanje. Primjeri su poštovanje, pravda, brižnost.

Norme su konkretna pravila ponašanja, najčešće formalizirana i općepriznata. One se izvode iz vrijednosti. Definišu kako ljudi trebaju postupati u određenim situacijama. Primjeri su zakoni ili poslovne etike.

Razumijevanje ovih pojmova čini osnovu za etička razmatranja u njezi.

2.2 Etička načela u njezi

Ethiski principi pružaju orijentaciju u svakodnevnom radu njege i promovišu dobrobit osoba o kojima se brine. Četiri centralna principa etike njege su autonomija, pravednost, briga i nenanošenje štete.

Autonomija poštuje samoodređenje pojedinca. Njegovatelji podržavaju stanare u donošenju odluka i prihvataju njihove odluke, čak i kada se razlikuju od vlastitog mišljenja. Autonomija zahtijeva informisani pristanak, pri čemu njegovatelji pružaju informacije jasno i razumljivo.

Pravednost znači pružanje jednakih šansi i tretmana svim osobama u sličnim situacijama. Njegovatelji trebaju postupati pravedno i ne smiju davati prednost niti diskriminirati stanare na osnovu starosti, spola, porijekla ili bolesti. Resursi trebaju biti pravedno raspoređeni.

Briga je izraz saosjećanja i lične pažnje. Njegovatelji trebaju prepoznati potrebe stanara i individualno im se posvetiti. Oni pružaju emocionalnu podršku i pomoć tamo gdje je potrebna. Briga također uključuje zaštitu od opasnosti i osiguravanje dobrobiti.

Nenanošenje štete obavezuje njegovatelje da izbjegavaju radnje koje bi mogle uzrokovati štetu. To zahtijeva vaganje rizika i koristi planiranih mjera. Njegovatelji koriste svoje stručno znanje kako bi spriječili nepotrebne napore za stanare i minimizirali rizike pri njezi.

Ovi etički principi djeluju zajedno i trebaju se primijeniti na svaku situaciju njege. Sukobi između principa zahtijevaju pažljivo etičko razmatranje i profesionalnu refleksiju kako bi se donijele odgovorne odluke.

2.3 Etičke teorije

Ethiske teorije nude različite perspektive na moralno djelovanje i osnovni su alati za orijentaciju u praksi njege. Tri značajne etičke teorije koje se često koriste su: deontologija, utilitarizam i etika vrline

Deontologija se temelji na pravilima i dužnostima. Ova teorija naglašava da su djela sama po sebi moralno ispravna ili pogrešna, bez obzira na njihove posljedice. U kontekstu njege to znači da postoje određene dužnosti koje zdravstveni radnici moraju ispuniti, kao što su očuvanje autonomije i načelo neštete. Ove obaveze vrijede bez obzira na rezultat djelovanja. Primjer bi bilo poštivanje pravila zaštite privatnosti, bez obzira na to uzrokuje li kršenje privatnosti direktnu štetu.

Utilitarizam se, s druge strane, fokusira na posljedice djelovanja. Cilj je postići najveću sreću za najveći broj ljudi. U njezi to znači donositi odluke koje maksimiziraju dobrobit svih uključenih. Utilitarističke razmatranja mogu igrati ulogu, na primjer, u raspodjeli resursa, tako da zdravstveni radnici procjenjuju koje ponašanje donosi najbolji rezultat za većinu ljudi. Sukobi mogu nastati kada bi se dobrobit jednog pojedinca trebala žrtvovati za navodno veće dobro.

Etika vrline stavlja fokus na osobu koja djeluje i njezine osobine karaktera. Ova teorija manje pita što konkretno treba učiniti, nego što bi učinila osoba sa vrlinama. U području njege to znači da bi zdravstveni radnici trebali razvijati osobine kao što su suosjećanje, strpljenje i hrabrost. Etika vrline naglašava važnost kontinuiranog osobnog i profesionalnog razvoja. Zdravstveni radnici se potiču da razmišljaju izvan rutine i refleksivno se prilagođavaju etičkim izazovima.

Primjena ovih etičkih teorija u praksi omogućava zdravstvenim radnicima da uključe različite perspektive u donošenje odluka. Ne nude jednostavne odgovore, ali pomažu analizirati i reflektirati složenost moralnih odluka u svakodnevnom radu.

2.4 Etičko donošenje odluka u svakodnevici njege

Etičko donošenje odluka u svakodnevnoj njezi zahtijeva primjenu principa i teorija na konkretne situacije. Radi se o tome da se donose praktične odluke koje su moralno opravdane i koje zadovoljavaju potrebe stanovnika.

Koraci u donošenju odluka:

1. **Analiza situacije:** Prvo je potrebno detaljno sagledati situaciju, uključujući sve relevantne činjenice i uključene osobe. Pitanja koja treba postaviti: Šta se tačno dogodilo? Koga to pogađa? Koje su potrebe i želje stanovnika?
2. **Definiranje problema:** Jasno odredite koji etički problem ili dilema postoji. Postoji li sukob između etičkih principa kao što su autonomija naspram brige? Ili pravne smjernice i moralna uvjerenja dolaze u sukob?

3. **Identifikacija opcija:** Razvijte moguće akcione korake. Identificirajte različite puteve za rješavanje postojećeg problema. Razmislite o svim etičkim principima: Koje su prednosti i mane pojedinih opcija?

4. **Etička procjena:** Analizirajte i ocijenite svaku opciju uzimajući u obzir etičke principe i teorije. Razmislite koja je akcija iz perspektive deontologije, utilitarizma ili etike vrlina najbolje opravdana.

5. **Donošenje odluke:** Donosite najbolju moguću odluku zasnovanu na ravnoteži svih relevantnih informacija i etičkih razmatranja. Imajte na umu da djelujete odgovorno i u skladu s profesionalnim standardima.

6. **Implementacija:** Provedite odluku. Osigurajte da su svi uključeni obaviješteni i da se poduzmu potrebne mjere.

7. **Refleksija:** Preispitajte proces donošenja odluka i ishod. Šta je dobro funkcionisalo? Šta se može poboljšati? Kontinuirana refleksija potiče buduće procese donošenja odluka i lični razvoj njegovatelja.

U etičkom donošenju odluka u svakodnevnoj njezi važno je ostati fleksibilan i prilagodljiv. Svako okruženje za njegu je dinamično i često zahtijeva brzu prilagodbu novim situacijama. Temeljno etičko razumijevanje pomoći će vam da kompetentno i empatično reagujete na promjene. Razmjena s kolegama i uključivanje multiprofesionalnih timova mogu dodati vrijedne perspektive koje će dovesti do najboljeg rješenja za sve uključene strane.

3 Postupanje sa umiranjem i smrću u njezi starijih osoba

3.1 Umiranje kao dio životnog ciklusa

Der Lebenszyklus umfasst Geburt, Kindheit, Erwachsenenalter und den Tod als natürlichen Abschluss. Sterben ist keine isolierte Handlung, sondern ein essenzieller Teil dieses Zyklus. Das Akzeptieren dieser Tatsache ist wichtig für Pflegekräfte, um angemessen mit Sterbenden zu arbeiten.

Der biologische Prozess des Sterbens beginnt oft lange vor dem offensichtlichen Ende. Chronische Krankheiten oder Degeneration können das letzte Lebensstadium einläuten, lange bevor der Tod eintritt. Diese Zeit bietet die Möglichkeit, intensiv auf die Bedürfnisse der Sterbenden einzugehen und die verbleibende Lebensqualität zu fördern.

Pflegekräfte sollten das Sterben als natürlichen Prozess wahrnehmen. Jeder Mensch erlebt diesen Prozess individuell, abhängig von biologischen, psychologischen, sozialen und spirituellen Faktoren. Sensibilität und Empathie sind erforderlich, um diese individuellen Unterschiede zu respektieren und die Autonomie der Betroffenen zu wahren.

Die kulturellen und sozialen Vorstellungen über Sterben prägen die Wahrnehmung des Sterbeprozesses. Pflegekräfte müssen sich kontinuierlich mit unterschiedlichen Perspektiven auseinandersetzen, um in der Lage zu sein, kulturell kompetente Pflege zu leisten. Religiöse Überzeugungen und kulturelle Traditionen der Bewohner sollten respektiert und in die Pflegeplanung integriert werden.

Die Begleitung Sterbender verlangt neben praktischen Fähigkeiten auch emotionale Sensibilität. Pflegekräfte müssen die Fähigkeit entwickeln, den Betroffenen zuzuhören und deren Ängste, Wünsche und Hoffnungen ernst zu nehmen. Kommunikation ist zentral, um Vertrauen zu schaffen und den Sterbeprozess würdevoll zu gestalten.

Der Umgang mit Sterbenden ermutigt Pflegekräfte, sich mit ihrer eigenen Sterblichkeit auseinanderzusetzen. Diese Reflexion stärkt das Verständnis und fördert eine empathische Sterbebegleitung. In der Pflege bedeutet der Tod nicht nur Verlust, sondern auch die Erfüllung, die Lebensqualität bis zum Ende zu unterstützen.

Die Auseinandersetzung mit dem Sterben als Teil des Lebenszyklus trägt dazu bei, das Leben in seiner Gesamtheit zu würdigen. Anerkennung und Respekt gegenüber den Sterbenden schaffen eine Umgebung, in der das natürliche Ende des Lebens in Würde und mit größtmöglicher Lebensqualität erlebt werden kann.

7 Ovo je samo pregled

Cijelu knjigu možete pronaći na <https://www.altenpflege.de> za registrovane korisnike. Registracija i korištenje su besplatni. Ko se ne želi registrovati, može iznos naveden na stranici 2 uplatiti putem Paypala na buchhaltung@factsoft.de, navodeći pri tome i naziv knjige i e-mail adresu. Zatim će putem e-maila dobiti PDF.

Pored besplatnog pristupa skraćenim priručnicima, registracija na [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) omogućava prijavu za poslove direktno putem stranice. Također, omogućava i besplatno postavljanje oglasa za posao. Postanite i vi dio [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) zajednice.